

« به نام خداوند جان آفرین حکیم سخن در زبان آفرین »

پیشگفتار

نظر به این که انجام کارهای پژوهشی و فرهنگی، در این خطه از میهن اسلامی، همانند دیگر نقاط کشور که مبتنی بر توجه به ارزشهای راستین و در تطبیق با مبانی معتقدات دینی باشد و مردمی بودن آن نیز رعایت شود، از مایه‌های بنیادین و لازم، برای پیشرفت فرهنگ عمومی و اجتماعی است، در این راستا، با هماهنگی‌های لازم و در نشستهای متعدد، پیرامون جوانب مختلف و برآیند انجام این‌گونه مسائل، بررسی‌ها و تلاشهایی به عمل آمد و پس از تبادل نظر، با جمعی از صاحب‌نظران و اندیشمندان در دسترس و دور، به طریقه‌های حضوری و یا مکاتباتی و با نگرش تمام به کلیه موارد مطروحه از سوی این بزرگان، برگزاری کنگره‌ای که در آن، متخصصان امور فرهنگی، روحانیان، دانشگاهیان و افراد علاقه‌مند، آگاه و فرهنگ‌دوست، شرکت فعال و مؤثر داشته باشند، ضروری می‌نمود تا همراه با معرفی یکی از چهره‌های شاخص فرهنگی در منطقه که این ویژگیها را دارا باشد، بتوان به دیگر مسائل مورد توجه نیز پرداخت و پایه‌های نگرش به امور فرهنگی را مستحکم نمود؛ این بود که حکیم متأله و عارف وارسته، مرحوم سید عبدالرحیم تایجوزی، معروف به «مولوی کرد» برای این منظور بالاتفاق برگزیده شد؛ زیرا وی با داشتن فضایل اخلاقی و علمی، اعتقادات اسلامی و مردمی بودن، بحق، از تمامی این

خصوصیات برخوردار بوده است.

بدین گونه بود که مقدمات کار ترتیب داده شد و پس از دریافت مجوز رسمی، از سوی مدیریت کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان کردستان، برنامه ریزیهای دقیق و همه جانبه‌ای در این خصوص انجام گرفت؛ مراکز فرهنگی و دانشگاهی و اشخاص اهل نظر، به همکاری و همگامی فرا خوانده شدند که در عمده موارد، بسیار خالصانه، این همکاری‌ها ادامه داشت و زمینه‌های اصلی برای آغاز کار، هر روز بیش از پیش فراهم می‌گشت که به طور کلی باید گفت: همکاری صمیمانه این بزرگان، سازمانها و مراکز علمی و فرهنگی شایسته تقدیر بسیار است.

در مرحله‌ای دیگر، از طریق روزنامه‌های کثیرالانتشار و دیگر رسانه‌های گروهی همچون: رادیو و تلویزیون، فراخوانی مقاله و شعر، پخش و یا منتشر می‌شد و در پی آن، مقالات، اشعار و اعلام آمادگی بسیاری برای سخنرانی و یا شرکت در جلسات کنگره، به وسیله نامه، تلفن و یا پست تصویری به «دبیرخانه کنگره بزرگداشت مولوی کرد» می‌رسید که تمامی این مقالات و اشعار به وسیله کمیته علمی در ستاد، بررسی می‌شد و از نظر علمی و تحقیقی و با توجه به داشتن ارتباط مطالب با موضوعهای تعیین شده و از نظر تکنیک، محتوا و پیام، و با عنایت به چهارچوبه کلی و اهداف اصلی کنگره، از نظر تناسب با دین، زبان، ادب و فرهنگ ایرانی، آنها را به درجه‌های یک، دو و سه تقسیم می‌نمودند؛ به گونه‌ای که مقالات و اشعار درجه یک علاوه بر انتشار، در جلسات کنگره نیز قرائت و یا انشاد شود و مقالات درجه دو پس از ویرایش، بررسی و جرح و تعدیل، از سوی شخص نویسنده یا سراینده، بتواند قابلیت چاپ و نشر در یک مجموعه را، در صورت دریافت مجوز چاپ و انتشار از سوی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، با رعایت دیگر جوانب یک نوشته تحقیقی، بیابد.

البته در تمامی این موارد، از سوی کمیته علمی، مصرح آمده است که مسئولیت مستقیم تمامی مفاهیم و محتوای سخنرانیها، مقالات و اشعار به عهده شخص سخنران، نویسنده و سراینده است و تأکید شده است که اهداف اصلی کنگره، انجام یک کار علمی، فرهنگی و پژوهشی است که در آن، توجه به دین، زبان و فرهنگ ملت ما (ایران) پایه‌های اصلی را تشکیل می‌دهد، بدین سان دیدیم که دقیقاً چنین شد و برآیند مطلوب و مؤثر آن، طی سالهای بسیار نیز از نظر خواص و عوام، ناپدید نخواهد شد.

عناوین و موضوعاتی که با پیشنهاد صاحب‌نظران و اعلام ستاد کنگره بزرگداشت مولوی کرد، برای جلسات در نظر گرفته شده است به شرح زیر است:

- ۱- تحقیق در زندگی و آثار مولوی. ۲- تأثیر مولوی از شعرای متقدم و تأثیر وی در دیگر بزرگان ادب ایرانی (متاخرین). ۳- آیات قرآنی و احادیث در آثار مولوی. ۴- سیری در اشعار فارسی، عربی و کردی مولوی. ۵- زبانهای ایرانی و جایگاه زبان کردی در آن. ۶- (سروشت) له شیعری مه‌وله‌ویدا. ۷- تعبیرات و اصطلاحات عرفانی و ادبی، در آثار مولوی. ۸- عصر نوین و نیاز امروزی به تفکر عرفانی. ۹- بررسی و نقد آثار مولوی. ۱۰- دیدگاههای نو در شعر مولوی. ۱۱- بلاغت و صور خیال در اشعار مولوی. ۱۲- مولوی و عرفان اسلامی. ۱۳- اعتقادات و اندیشه‌های اسلامی مولوی (علم کلام). ۱۴- زمان (زبان) شیعری مه‌وله‌وی (هه‌ورامی).

سرانجام، در روزهای ۹ و ۱۰ شهریور ماه ۱۳۷۱، کنگره و همایشی بزرگ، به مدت دو روز با شرکت انبوهی از دانشگاهیان، روحانیان، فرهنگیان، نمایندگان مجلس و مقامات مختلف دولتی و غیر دولتی و دیگر مردم علاقه‌مند به دین، زبان و فرهنگ ایرانی، در شهرستان سقز برگزار شد که نخست، پیام وزیر محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی، آقای دکتر علی لاریجانی، قرائت شد، سپس امام

جمعه و نماینده مجلس خبرگان در استان کردستان، حاج ملا عبدالله محمدی، و جناب آقای مسعودی فرماندار سقز به حاضران خوش آمد گفته و پیرامون این شخصیت بزرگ، سخنانی ایراد نمودند آن گاه، اندیشمندان و صاحب نظرانی همچون، علامه محمد تقی جعفری، استاد دکتر میر جلال الدین کزازی از دانشگاه علامه طباطبایی، استاد دکتر وامقی از دانشگاه شهید چمران، استاد دکتر جلیل مسگر نژاد از دانشگاه علامه طباطبایی، استاد دکتر محمد مجدی از دانشگاه آزاد اسلامی، خانم دکتر مهین دخت معتمدی، استاد ایرج تبریزی، نمایندگان مردم شهرستانهای سنندج، سقز و بانه، مریوان و بوکان در مجلس شورای اسلامی و جمعی دیگر از بزرگان فرهنگ و ادب ایرانی و اسلامی به سخنرانی، قرائت مقاله و قرائت شعر خود پرداختند.

همچنین در این جلسه، آقای حاج عبدالوهاب، استاندار وقت کردستان نیز حضور یافت و سخنانی در این خصوص ایراد نمود، شایسته ذکر است که تمامی مطالب ارائه شده از سوی این بزرگان، مورد توجه علاقمندان و حاضران قرار گرفت و لحظات گرانبهای جلسات کنگره، بسیار زود و در حالی که مشتاقان بسیاری را به سوی خود کشیده بود به پایان رسید.

یادآوری این نکته ضروری می نماید که با مسئولیت فرماندار محترم برادر اسماعیل مسعودی و شرکت فعال سازمانها، مؤسسات بخصوص اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی و مردم فرهنگدوست و عزیز شهرستان سقز که در تمامی مراحل برگزاری کنگره اعمال می شد، از مایه های اصلی و عوامل مؤثر توفیق در این کنگره به شمار می رود.

خداوند بزرگ به همه آنان، پاداش نیکو دهد؛ یادشان برای همیشه گرامی خواهد بود.

بدینگونه بود که این کنگره عظیم در شهری و منطقه ای برگزار شد که

نشانه‌های بارز توجه آنان به مبانی معتقدات اسلامی، زبان و فرهنگ ایرانی، به خوبی نمایان است، و با این کار شکوهمند و سالم فرهنگی، نشان دادند که توانایی انجام بسیاری از امور پژوهشی و فرهنگی دیگر را نیز دارند.

منطقه‌ای که ساکنان آن را، از گذشته‌های دور تا کنون، کسانی تشکیل داده‌اند و در آن می‌زیسته‌اند که به داشتن اعتقادات دینی، ایرانی بودن و فرهنگ و ادب دیرین، افتخار نموده و لاینقطع به داشتن این پروریها برخورد بالیده‌اند؛ به گونه‌ای که با قطعیت می‌توان گفت: تا قیام قیامت، این تفکر را از آنان زدودن نتوان.

مردمی که با پذیرش حقایق هستی، روحیه والای متأثر از وارستگی و پیراستگی را، با مناعت طبع، توأمان با خود داشته‌اند؛ با اندک مایه‌های امکانات زیستی هم، همیشه شرافت و کرامت انسانی را، به درستی نگه داشته، در تمامی شئون زندگی، با کار و فعالیت مداوم، استوار و ثابت قدم مانده‌اند؛ صداقت، زهد و اشتها را آنان به مهمان نوازی، از قدیم الایام الی یومنا هذا، از نمونه‌های روشن و کاملی برای شناخت آنان است؛ بی‌گمان به همین علت است که با قلبی آکنده از مهر و با چهره‌ باز، این چنین گرم و صمیمانه، از مدعوین و شرکت‌کنندگان در کنگره استقبال می‌کنند و آنان را در منازل خود جای می‌دهند که باید به این مردم خوب و مهربان و این علاقه‌مندان به علم و ادب «دست‌مریزاد» گفت.

پروردگار یگانه یار و یاور همگان باد. والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته

احمد امینی

مسئول کمیته علمی کنگره برزگداشت مولوی کرد